

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 68 (3230) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Tuniszban továbbra is kedvező a helyzet a tengelycsapatok számára

A keleti harctéren teljes pangás mutatkozik a harci cselekményekben. A Ladoga-tónál is csökkent a bolsevisták harci tevékenysége

Berlinből jelentik: (B. T.) Az észak-afrikai harcokról a német fővárosban egyelőre csak annyit állapítanak meg, hogy a legújabb angol-szász támadásokat Közép- és Déltuniszban súlyos harcokban visszaverték. Ez a rövid megállapítás megfelel az eddigi német magatartásnak, amely a folyó harcokról csak a legszükségesebbet közli, bár londoni megnyilatkozásokban a brit 8. hadsereg támadásainak visszaveréséről beszélnek és brit részről bizonyos eszlódás tapasztalható az eddigi eredmények miatt. E magatartásnak megfelelően a német sajtó nem szót hozza Churchillnek ahhoz a kijelentéséhez, amelyben a tuniszi harctéren bekövetkezett első visszacsapásról beszélt. Az erősen tartózkodó magatartás ennek ellenére továbbra is megvan a harcihelyzet megítélésében. Rommel elhárító sikereiről, amelyeket német vélemény szerint közben londoni és washingtoni kijelentések megerősítettek, Berlinben reális felfogás tapasztalható. A német jelentések szerint a semmiképpen kedvezőtlennek nem mondható harcihelyzet nem változott. A tengely elhárítóharcra a Mareth-vonalon és Középtuniszban továbbra is sikeres maradt. Ha ennek ellenére, német részen hangsúlyozott tartózkodást tanúsítanak az eddigi eredmények iránt, nyilvánvalóan azért teszik, mert a német és olasz elhárítás kezdeti sikerét, új ellenséges tömegtámadásokra számítva, nem akarják a közvéleményben a valóságnál nagyobb mértékben túlbecsülni. Német katonai helyen ennek megfelelően az eddigi harcokat csupán a döntő küzdelem egyik részének tekintik.

Nagy elszántsággal harcolnak Tuniszban a német-olasz csapatok

Yürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung londoni tudósítója rámutat arra, hogy az angol lapok tuniszi jelentéseikben kiemelik az olasz és német csapatok egyaránt mutatkozó elszántságát. Észak-tuniszban különösen kitűnt az olasz bersaglieri csapatok vitézsége. A tuniszi harcokról egyébként a lap a szövetséges főhadiszállásról azt jelenti, hogy a 8-ik brit hadsereg művelőiről már csak igen kevés tudósítást lehet írni. Szerdán még közölték, hogy a Mareth-vonalnál egész nap heves harc folyt, amelyet a szövetségesek légiereje is támogatott. Hivatalos helyen utasították a tudósítók, hogy csak a hivatalos közleményben említett tényekről írhatnak. A közép-szakaszról a tudósítók azt jelentik,

hogy az amerikai csapatok csak lassú és csekély előhaladást értek el kelet felé.

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti harctéren egyre világosabban észlelhető a harci cselekmények ugyeszlólván teljes pangása. Még a Ladoga tónál is, az egyetlen olyan szakaszon, amelynek a harcai túlnőnek a helyi csatározások jellegén, a szovjet támogatótevékenység kezd csökkenni. A keleti harctér valamennyi többi szakaszán alig van említésreméltó harc. A Donec felső vidékén még folytatódó német támadásnak is nyilván hadászati jelentősége van. A Ladoga tó és az Azovi tenger közötti szakaszon a helyzet megszilárdulása újabb lépéssel haladt előre. Ugy

látszik, hogy a keleti tölj csata, amely február 13-án Mannstein vezértábor-nagy nagy támadásával a Dnyeper és Donec között új szakaszába érkezett, most már vége felé közeledik. Berlinben megjegyzik, hogy természetesen nem lehet megmondani, hogy meddig tart a viszonylagos harci szünet, annál kevésbbé, mert a hadászati terveket mind a két oldalon a legszigorubbantitkolják. Az érdeklődés Németországban a keleti harctér eseményei iránt pillanatnyilag a harcok viszonylagos szünetelése miatt háttérbe szorult és más harcterek felé irányul.

Berlin. (MTI.) Az Interinj jelenti: Péntekre virradó éjszaka a csatornában Dieppe magasságában egy angol gyors-

naszád flottila támadást kísérelt meg egy német hajókaraván ellen. A flottilat a német partvédő járművek támadták meg és a kialakult ütközetben egy ellenséges gyorsnaszád elsüllyedt, több találatot kapott. Az éjszakai vadászoktól kísért gyorsnaszádoktelék erre visszafordult. A német harcierők nem szenvedtek semmiféle veszteséget.

Milánó. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az a körülmény, hogy az újszerű német harcieszközök alkalmazásával a Földközi tengeren 5 angol tengeralattjárót sikerült elsüllyeszteni, nagy feltűnést kelt az északolasz sajtóban. A lapok kiemelik ezt az eseményt. Míg az angoloknak és amerikaiaknak a sok műszaki bizottsággal sem sikerült hatá-eos elhárító módszert találni a német tengeralattjárók ellen, hanem mindössze a légielő fokozottabb harcbevételével igyekeznek sikert elérni, addig a német technika ismét meglepetéssel szolgál — állapítja meg a Popolo d'Italia. Németországnak a tengeralattjáró háborúban nemesak a legjobb támadó, hanem, amint az eredmények mutatják, a legjobb elhárítóegységek is rendelkezésére állanak.

Fontos határozatokat hozott a város törvényhatósági bizottsága

20 ezer pengőre emelik a Szent László-szobor pályadíjösszegét. Rövidesen kikövezik az Árpád vezér-utat és a környező utcákat. Ingyen üőhelyeket biztosítanak a hadirokkantoknak a sétatereken

Nagyvárad, márc. 26. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága péntek délelőtti ülést tartott a városháza tanácstermében. A gyűlést dr. Hlatky Endre városi főispán nyitotta meg majd sor került a tárgysorozat megvitatására. A bizottság néhány ingatlan-kisajátítási és vásárlási ügy letárgyalása után rátért a Magyar Hirdető Iroda kérelmének megvitatására. A Magyar Hirdető Iroda ugyanis kérte a város vezetését, hogy 1945-ben lejáró szerződését hosszabbítsa meg. A kérés indokolásul felhozta hogy a szerződés értelmében felállítandó óraoszlopokat jobban jövedelmezethetné, ha a város a szerződést meghosszabbítaná. A bizottság rövid tanácskozás után ezt a kérelmet elvetette, tekintettel arra, hogy a Hirdető Irodával kötött szerződés lejárásiának időpontja még így is eléggé messze van.

Hozzájárult a bizottság, hogy az Árpád vezérutat, valamint a környező utcákat a város rövid időn belül kiköveztesse. Ez a kövezés, illetőleg útrendbehozatal azonban a környező terület rendbehozatalára és az Árpád vezér út közelében levő árkok eltüntetésére nem vonatkozik. A tűzoltóság részére szükséges légifelszerelés kiegészítésére vonatkozó indítvány elfogadása után Klemens Rezső kulturatanácsos terjesztette elő a városi székek bérlőinek beadványát. A bérlők azt kérték, hogy a város ebben az évben mentesítse őket a

székek átfestésének kötelezettségétől, amely a szerződés értelmében rájuk hárulna s emellett járuljon hozzá, hogy a székek után 2 óránként szedendő 4 filléres bért 6 fillérré emeljék fel. Ezzel szemben azt ajánlották, hogy 500 pengőt fizetnek ebben az évben a kötelező 15 százalékon kívül a városnak.

A város vezetősége úgy döntött, hogy a székek kötelezettségétől az anyaghiányra való tekintettel, ebben az esztendőben eltekint s miután a székek jövedelméből a város is hasznot húz, hozzájárul ahhoz is, hogy a bérlők 2 óránként 2 fillérral, vagyis egy-egy ülési szakra 6 fillérré emeljék a székbéreket. Ezzel szemben azonban kötelezi a vállalkozókat, hogy a felkinált 500 pengő helyett 1000 pengőt fizessenek a városnak, emellett a Bémer-, Szent László- és Ezerédei emléktéren 30—30 ingyenes széket bocsássanak a hadirokkantak rendelkezésére.

Hlatky Endre dr főispán ezután bejelentette, hogy a miniszterium dr Soós István polgármestert véglegesítette állásában. A hivatalos formában történt bejelentésre Körtsmáros László országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag válaszolt s a város nevében a következőket mondotta:

— Nagyvárad város közönsége — mondotta — örömmel értesült a miniszter ur döntéséről. Mindannyian is-

merjük azt az éjet-napot egybetevő munkát, amelyet a polgármester ur a város közönségének érdekében kifejt. Tudjuk azt is, hogy szereti ezt a várost és megbecsüli polgárságát s éppen azért kérjük, hogy eddigi munkájához hasonlóan fáradozzon Nagyvárad város és közönsége érdekében a jövőben is.

Az üdvözlő szavakra válaszolva dr Soós István polgármester hangsúlyozta, hogy munkájának sikerét részben a város tisztviselő karának, részben pedig dr Hlatky Endre főispánnak köszönheti.

— Ebben a felelősségteljes munkában — mondotta — melyet a mai idők mindannyiunkra, így reám is rónak, nagyban segítségemre van a város törvényhatósági bizottságának megértő közreműködése is. Ha ezek a segítség-gek a jövőben is megmaradnak, úgy eleget tehetek Körtsmáros László képviselő ur kérelmének és semmi akadályia sincs, hogy a város érdekében továbbra is dolgozhassak úgy, mint ahogy a mai napig dolgoztam.

A bizottság tagjai őszinte ünneplésben részesítették az állásában véglegesített polgármestert, majd a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a Tisza István-utat 250.000 pengő összeg erejéig a Teleki-utcahoz hasonlóan ugynevezett kiskö burkolattal lássák el.

Élénk vitára adott alkalmat, hogy a

város a tűzoltóság és a légő felszerelésének kiegészítésére városi műhely létesítését vette tervbe. Ehhez hozzájárulva Szabó Károly ipartestületi elnök kifejtette, hogy az iparosság amúgy is jelentős terheléssel küzd és így a legkevésbé sem kívánatos az, hogy házikelésbe vett iparokkal rövidítsék, annál is inkább, mert egyes üzemekben már így is dolgoznak olyan iparosok, akik érzékenyen érintő konkurrenciát jelentenek. Ezért kérte, hogy a város vezetősége tartás függőben egyelőre a fellelt tervet.

Soós István dr. polgármester válaszában kifejtette, hogy teljes mértékben átérzi az iparosság nehéz helyzetét a mai viszonyok között, azonban a város vezetősége nem vállalhatja a felelősséget, hogy magániparosok esetleges mulasztása, vagy mondjuk csak akadályoztatása révén ne tudjon biztosítani olyan dolgokat, amelytől a város lakosságának közbiztonsága függ. A tűzoltóság és légő felszerelése pedig ma nagyon is számottevő biztonsági alap és éppen ezért — mondotta a polgármester — ez a kérdés függőben egy pillanatra sem hagyható. Megjegyezte továbbá a polgármester, hogy egyes városi iparosok árlejtések alkalmával túlságosan magas árat kalkuláltak, ami szintén a város érdekeit veszélyezteti.

A polgármester válaszához Pintér István és Szabó János szoltak hozzá. Pintér István arra igyekezett rávilágítani, hogy az iparosok kalkulációjába az esetleges munkabéremeléseket is számítáiba kell venni, míg Szabó János azt hangsúlyozta, hogy a nagyvárosi iparosok minden valószínűség szerint azért kalkulálnak látványlag „borosán”, mert munkáikhoz elsőrangú anyagot dolgoznak fel.

A törvényhatósági bizottság végül is hozzájárult ahhoz, hogy a város a tűzoltó számára a szükséges műhelyt felállítsa, elvben kimondván azt, hogy a helybeli iparosság érdekei szem előtt tartandók, ebben az esetben azonban a közbiztonság érdeke minden ilyen szempontot háttérbe szorít.

Vita a Szent László szobor-pályázat körül

A tárgyhoz tartozó egyik legérdekesebb pont Szent László szobor pályázatának kérdése volt. Dolló Gyula kulturtanácsnok közölte, hogy a város feliratára a Kultuszminisztérium kilenc művészt ajánlott a pályázatra köztük Szini Sebő Zoltán nagyváradi szobrászművészt is. A pályadíjak összegét 4, 3, illetőleg 2 ezer pengőben javasolta megállapítani, emellett a terv szerint 1500 pengő díjat kapna minden művész, akit a pályázatra felkérték.

A pályázat kérdése hosszas vitára szolgáltatott alkalmat. A bizottság egyes tagjai szótartotték ugyanis, hogy több országos nevű művész ne szerepel a felkért művészek sorában, holott a Szent László szobor megmintázása olyan művészi feladat, ami a legkomolyabb művészek közreműködését igényelné a egyben ambicionálhatná is elsővonalbeli szobrászaink bármelyikét.

A kérdéshez hozzászólván dr. Hlatky Endre főispán hangsúlyozta, hogy a felkérésre jelölt szobrászok között több országosan ismert nevű művész is szerepel. Így például Andrassy Kurta János, aki biharmegyei származású és egy Szent

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

László szoborral már jelentős díjat nyert. Buzi Barna Pécsen nyert már díjat szintén Szent László szoborral s a többi művészek is nevet szereztek már maguknak, ha a művézzel nem igen foglalkozó közönség valamennyiüket nem is ismeri.

A nagyváradi Szini Sebő Zoltán mellett szobakerült a szintén nagyváradi származású Megyery Barna neve, aki, mint a képzőművészeti főiskola hallgatója, szintén szép sikereket könyvelhet már el.

Ami a legiemertebb szobrászművészek bekapcsolását illeti, a pályázatra való bevonásukat az is nehezíti, hogy egyesek — mint a bizottsági ülésen szobakerült — csak akkor lennének hajlandók a szobrot elkészíteni, ha más nem pályázna kívülük. Felvetődött ezzel kapcsolatban az a kérdés, nem lenne-e helyesebb, ha a város egyenesen megbízna a legkiválóbb szobrászművészek egyikét.

Hosszas vita után a bizottság ezzel szemben amellet foglalt állást, hogy a pályázatot kiegészíti és nyilvánossá teszi olyképpen, hogy a pályázatra ajánlott kilenc művészen kívül bárki is jelentkezhet. Ami a pályadíjakat illeti, a felkért művészek abban az esetben is ha pályadíjat nem nyernének, 1500 pengőt kapnak munkáikért, míg a pályázatra fel nem kért művészek csak abban az esetben, ha tervüket a város megvásárolja. Tekintettel a pályázat készítésére, a pályadíj összegét a bizottság 16 ezer pengőről 20 ezer pengőre javasolta felemelni. Kimondotta továbbá, hogy az ajánlott művészekon kívül Megyery Barna nagyváradi szobrászművészt is felkéri a részvételre, amennyiben a kégyülés elgondolásait az illetékes felsőbb fórum jóváhagyja. Még több kisebb jelentőségű ügy tárgyalása után a gyűlés délután fél 3 órakor ért véget.

Elítelt határátlépők

Nagyvárad, márc. 26. A többé-kevésbé súlyos büntetések ellenére, amelyeket a bíróság a jogtalan határátlépőkre kiszab, csaknem mindennaposok a tiltott határátlépésből keletkezett büntető ügyek. Kit családi bajok a határral kettőszakított rokonai kötelek, kit anyagi ok, vagy éppen a szerelem csábít át a határon túlra, nem gondolva arra, hogy jelentéktelennek hitt lépéséből milyen komoly következmények származnak.

Ma is több ilyen ügyet tárgyalt a törvényszék Váradi-tanácsa. Farkas József 33 éves révi mezőgazdasági gépész, mint katonaköteles egyén, 1942 május 5-én ment át meg nem engedett módon Romániába, ahonnan ugyanannak az ének októberében tért vissza. Védekezése szerint azért ment át, mert azt a cseplőgépet, amelynél ő dolgozott, elvitték Révről s így munkanélkül maradt. Ismerősei pedig Romániába hívták szintén esztendőben. A bíróság Farkas Józsefet

2 hónapi fogházra ítélte jogerősen.

D. J. húszéves, ugyancsak révi magyar leányt a barátja, Bica Sabina csábította át a határon, Tizfaluba, azt mondván neki, hogy csak a még ide tartózó erdő szélén lakó nagyszüleihez mennek. Közben azonban a vádlott tudta nélkül, átlépték a határt. Ott D. J.-t azonnal őrizetbe vették a határőrök s elkísérték Belényesbe, majd kilenc nap múlva visszaküldték Magyarországra. Az ügyesség két rendbeli határátlépés miatt kívánta felelősségre vonni a megdolozatlan fiatal leányt. A bíróság azonban csak egyrendbeli vétségben találta bűnösnek, miután semmi sem cáfolta meg a leányt az a védekezését, hogy visszafelé a román határőrök tették át a határon — s ezért 3 heti fogházra ítélte, aminek a végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette. A vádlott megnyugodott, a kir. ügyész azonban súlyosbírást érlelt.

IGY DOLGOZIK A GPU.

Vérifagyasztó kegyetlenséggel edzik a hóhérok „idegzetét”

Nemsokkal ezelőtti megjelent Franciaországban egy könyv — „GPU ügynök emlékezései” címmel. Érdekes ebbe a könyvbe közelebbről belepillantani.

Az ügynök első feladatuk kapta, hogy egy ártatlan irodai alkalmazottat származásáról kikérdezzék. Az illető ugyanis abban a gyanuban állott, hogy nemesi családból származik. Az ügynök azonban nem merre a gyanus kérdést feltenni és megpróbálta a GPU vezetőjénél kibeszélni a dolgot. Nagy volt az ijedelme, amikor a vezető kijelentette, hogy ő ezt a kérdést fel sem adta. Minek ilyen bizalmas beszélgetés egy jóbaráttal? A magyarázat megdöbbentően egyszerű. Az ártatlan alkalmazott szintén a titkos szervezkedés ügynöke volt. Sántáni módon akarták a két ügynököt, akik egymásról mit sem tudtak „vizsgáztatni”. Ha ez a „vizsga” groteszknek is hat, úgy a másik vizsga kegyetlennek látszik. Egy napon — így írja a GPU ügynök könyvében — a szolgálati szobában megjelent egy tiszt — és készletet rendelt a következő napra. Büntető expedícióról volt szó „fehér szabótálak” ellen, akik Leningrád környékén tartózkodnak. Következő délután a GPU legénység revolverrel és

fégyverekkel felszerelve két teherautóval a leningrádi út felé tartott. Az autók megálltak az erdőszélen, körülbelül 36 kilométernyire. A tiszt az erdőbe kísért a legénységet. A fehéreket sehol sem találták, úgy látszik rossz nyomon járnak. A tiszt dühös volt és fégyvergyakorlatot rendelt el. Egyszerre a sötétből egy ember ugrott elő, utána katonaság, akik a „fehérek” jelvényét viselték. Pillanatok alatt a GPU legénysége felfegyverzett katonáktól volt körülveve. A GPU tiszt felemelte a kezét és a fehérek elhurcolták. Hirtelen a bokor mögül lövés hallatszott. A „fehérek” vezetője ismét megjelent és elhurcolt egy GPU katonát. Ismét fégyverdörrenések. Az erdőn keresztül egy rétre vezették. Ott hevert a tiszt holtteste. A „fehér tiszt”, aki egy öreg katonaládán ült, a tiszt papírajai között lapozott és a GPU katonának több kérdést adott fel. A katoná hallgatott, mire a „fehér” erősen arcul csapta. A katoná még mindig hallgatott, mire egy fura kötötték. Elvesztette az eszméletét. Magához tért és a kötelektől megszabadítva, a fűvön találta magát. Mire a fehér ismét kiadta a parancsot: „Felakasztani!”

Mozik műsora:

APOLLÓ: Lidércfény.
BELVÁROSI: Utolsó pillanat.
KORONA: Házassággal kezdődik.
CASINO: Az 5-ös számú örbáz.

Tudja-e Ön...

... hogy a kínaiak az újszülötteket nem ruhátlanul mérik meg, hanem ruhástól teszik őket mérlegre, sőt számológépet és írószereket, azaz tuszt és ecsetet is helyeznek melléjük? A ruha azt a kívánságot fejezi ki, hogy az polgárnak mindig legyen felöltényalója, a számológép a vagyon és a jólét, az írószerszám pedig az okosság és ügyesség jelvénye.

... hogy a „derült égből lecsapó villám” kifejezés egy régi görög mondának köszönheti eredetét? Pheidias görög szobrász Zeusz aranyból és elefántcsontból készült óriás szobrának felavatása alkalmával látható jelet kért az istentől megelégedésének kifejezésére, mire Zeusz a szobor előtt álló tábla „a derült égből villámot hocsátott”, anélkül, hogy az értékes edényben valami kárt is tett volna.

... hogy Augustus császár, aki, úgy látszik, sokat adott arra, hogy a circusi játékok közönsége illendő külsővel jelenjék meg, a személyes vendégeinek tekintetét circuszlátogatást abban a kedvezményben részesítette, hogy a belépőjegy felmutatása ellenében a császári borhelyekkel ingyen borotválthatták meg magukat?

... hogy a paraj, vagy népszerűbb nevén „spenót”, a téli hónapok legkedveltebb vitaminszolgáltatója, csak a 15. században, még pedig Arabiából került Európába? Arab neve „isfinag”, melyből a spanyol „espina” és a német „spinat” közvetítésével alakult ki mai magyar neve.

A katonát hirtelen erős kezek fogták meg; felismerték a tiszt „véres tetemét” és megmagyarázta, hogy mindez csak megbízhatóságának a próbája volt. Most már mindenen túl van, a próba nagyszerűen sikerült. Az erdőből a következő áldozatot vezették elő. A „fehér” egy GPU ember, elől kezdte a kihallgatást.

A sanyargatott lábához vetette magát, a csizmáját csokolta, életéért könyörgött. Az embert agyonlőtték — gyöngének bizonyult, hogy a GPU-t szolgálja. A következő még gyávábbnak bizonyult, az állítólagos „fehér” az ijedt embernek, aki reszkett mint egy levél, revolvert adott a kezébe, hogy azzal egyik bajtársát löjje le. „Misa, tényleg megteszed? — juttatott az elítélt. Misának nagyon sürgős volt a dolog, azonnal lött. A lövés nem talált, újabb patronát kért. A tiszt felkelt és gyilkos arccal Misára vetette magát. „El az árulóval!” kiabálta, mire Misát elvezették és agyonlőtték.

Mély hallgatásban tért a GPU-osztály vissza Leningrádba, 13 ember közül 9 állta ki a próbát. Többet a „gyöngék” közül likvidáltak. Az élve maradtakat, mint gyávákat és árulókat Szibériába üzték... (TFK.)

Eddig még nem tett szert Tuniszban jelentősebb területnyereségre az ellenség

Medjez el Bab térségében a többhetes nyugalom után újból élénk mozgolódás észlelhető. A keleti fronton csak Izjuntól északnyugatra és a Ladoga-tótól délre voltak nagyobb harcok

Erélyesen cáfolja a vatikáni rádió azt az angol hírverést, hogy a katolikus templomokban a bolsevista Oroszország győzelméért imádkoztak

Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Jól értesült vatikáni körökben rámutatnak arra, hogy az angol propaganda legutóbbi állításait, amelyek szerint a katolikus templomokban a bolsevista Oroszország győzelméért hangzottak el imádságok, a vatikáni rádió erélyesen megcáfolja.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Berlini katonai körökben a német buvárnaszádok legújabb sikereivel kapcsolatban megállapítják, hogy a márciusban eddig elsüllyesztett 789.100 tonna 130 ellenséges hajó már 20 százalékkal felülmúlja az elmúlt év márciusában elsüllyesztett hajótartalmat.

Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Monsur Daud egyiptomi herceg, aki nemrégiben érkezett Rómába, a Messaggero jelentése szerint hangoztatta, hogy az egyiptomi helyzet készítette őt Egyiptom elhagyására. Kijelentette, hogy az egyiptomiak 90 százaléka a tengely győzelmét kívánja. Az angolok valamilyen pánszárab egységet kívánnak létrehozni. Az arabnépek vezérei azonban nem hajlandók együttműködni az angolokkal.

Meggyengült a bolsevisták támadása a Ladoga-tótól délre az elszenvedett súlyos veszteségek miatt

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a csütörtöki hadijelentés kiegészítéseként: A keleti fronton csak az arcvonal két carkpontján voltak jelentősebb harci cselekmények. Izjuntól északnyugatra német gránátosok keményebb helyi harcok közben elfoglaltak 360 kiserődöt és megerősített harci állást, tíz löveget, sok nehéz puskát és nagymennyiségű egyéb hadianyagot zsákmányoltak. A Ladoga-tótól délre folyt nagyobb harci tevékenység. A németek ezekben a harcokban 22 páncélosot lőttek szét. A német repülőgépek támadták a szovjet ellátási rakétáit és folytatták az ellenség mögöttes területén a fontos útvonalak szétrombolását.

Északafrikában, Tunisz déli és középső részén tovább tartanak a számbeli fölényben levő ellenséges erők súlyos támadásai. Német repülőgépek megsemmisítő hatással avatkoztak be a harcokba Dél-Tuniszban. A kifejlesztett légi harcokban 12 ellenséges re-

pülőgépet lőttünk le.

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek. A véderő főparancsnoksága közli: A Ladoga-tótól délre az ellenség súlyos veszteségei következtében az előző napokhoz képest gyengébben és újra eredménytelenül támadott. Egy elvágtatott ellenséges csoportot megsemmisítettünk és több ezer ellenséges holttestet számoltunk össze a csatatéren. A többi arcvonalon, különösen a Donec felső folyásánál eredményes helyi harcokat vívtunk.

Tunisz különböző szakaszain a tulnyomó erjű ellenséges támadásokat visszavertük. 11 ellenséges gépet lőttünk.

A német légi erő a délangliai Ashford közlekedési csomópontot és Sirt of Ford háborús célpontjait bombázta. Német tengerészeti tengerelattjáró vadászok a Földközi-tengeren újfajta harci eszközzel felszerelve néhány nap alatt öt ellenséges tengerelattjárót süllyesztett el.

őket kiindulási állásaikba. A harcokban a tengely többszáz foglyot ejtett. Magnassi környékén az ellenség továbbra is erős nyomást fejt ki, amelyet azonban a tengely ellentámadásai ellensúlyoznak. Az angol csapatokat állandóan zavarják a tengely repülői is, akik az elmúlt napon 40 páncélosot pusztítottak el. Által-

ban azt lehet mondani, hogy a hadműveleteket rendkívül kemény harcok jellemzik. Az ellenség eddig még nem tett szert jelentősebb területnyereségre, de minden jel arra mutat, hogy megkíszereli erőfeszítéseit, hogy fontosabb eredményt csikarjon ki. Valószínű, hogy a küzde-

Maknassy vidékén széles arcvonalon támad az ellenség

Berlin. (MTI) A Nemzetközi Tájközvetítő Iroda jelenti Északafrikából. Az elmúlt napokban az ellenség mindenfelől támadta a Tunisz középső és déli részén szerteágazó német-olasz védelmi rendszert. A tengelycsapatok — sokszor elkeseredett harcokban — mindenütt megtartották fő arcvonalukat. Ahol sikerült az ellenségnek betörni, ott erőteljes ellentámadással visszavetették őket. Maknassy vidékén szerdán a hajnali óráktól kezdve széles arcvonalon támadott az ellenség. Órákig tartó küzdelem után az amerikaiaknak átmenetileg sikerült behatolni a német állásokba. A betörési helyeket a német páncélosok elrekesztették és ezzel kiküszöbölték a behatolás veszélyét. Később visszavetették a behatol-

lem a napokban éri el tetőpontját. Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1034. közleménye: A tuniszi arcvonalon a tengelycsapatok sikeresen visszaverték az ellenség újabb támadásait. A légi erő fokozott tevékenységet fejtett ki. Német vadászok ismételt légi harcok során 11 ellenséges gépet lőttek le. Negymotoros amerikai gépek több bombát dobtak le Bizéria vidékére. Az áldozatok számát nem állapították meg. Messina és Catania elleni légitámadások során a lakosságnak 11 halott és sok sebesült áldozata volt. Két gépet lelőttünk.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Washington elismeri, hogy az Atlanti-óceánon tengerelattjárók két hajókaravánt megtámadtak és annak súlyos veszteséget okoztak.

amerikaiakat a német-olasz állásokból és súlyos veszteségeket okoztak nekik. A német zuhanóbombázó harci és romboló repülőgépek döntő sikerrel avatkoztak bele ezekben a harcokba. Egész napon át bombázták mindenfajta bombákkal az ellenséges járműoszlopokat, ütegállásokat és gyalogos csapatokat. Csupán a német légi erő 11 ellenséges páncélosot, 21 járművet és 3 légvédelmi állást semmisített meg. A felrobbant járművek között több löszerszállító kocsi volt, amelynek robbanása újabb nagy tüzeket okozott az ellenséges járműgyülekezésekben. E harcokban 17 ellenséges páncélosot és több felderítő kocsit zsákmányoltunk. Zsákmányoltunk azonfelül két nehézüteget, 8 gránátvetőt és sok önműködő fegyvert.

Djebel Abiod vidékén heves ütközetben megállta helyét egy német harccsoport az angolokkal szemben

El Guettaránál a messzire előretolt amerikai csapatokat elvágtuk mögöttük összeköttetéseiktől és nagy részt már fel is morzsoltuk. Az ellenséges csapatok maradványait a harcok vége felé szétvertük. A sós sivatagban északról előretörő angol csapatok újból megtámadták a német és olasz biztosítókötteleket miután az előző napon a tengelycsapatok nagy veszteségeket okozva nekik, visszavetették őket kiindulási állásaikba. Bár az ellenség nagy erőket vetett harcba, szerdán sem sikerült elérni főcélját, a tengelyerők fő biztosítóállásainak betörését. A tengelycsapatok csak egy helyen voltak kénytelenek engedni a támadásnak. Mindinkább erősödik az a feltevés, hogy a britek a Mareth-vonalról nagyobb mértékben vontak el erőket, hogy azokkal a sivatagi erőket erősítsék. Ezen a szakaszon két brit páncélosadosztály és egy indiai gyalogadosztály áll, melyeket további erők felvonulása követ.

Észak-Tuniszban Djebel Abiod vidékén angol gépesített erők heves tüzési előkészítés után megtámadták az egyik német harccsoport előretolt egységeit. A német csapatoknak sikerült hosszú elkeseredett ütközetben az egész vonalon helytállniuk. Visszavetették az angolokat kiindulási állásaikba és érzékeny veszteségeket okoztak ne-

ük. Medjez el Bab térségében, ahol több héten át teljes nyugalom volt, néhány nap óta angol részről élénkebb mozgást figyeltek meg, úgyhogy itt is számolni kell a harcotevékenység felújulásával. Az első angol hadseregnek ezen a vidéken levő pótlásait jelentősen megerősítették és erősítéseket kaptak a középtuniszi térségben felsorakozott amerikai megszálló csapatok is. Mialatt az első angol hadsereg közvetlen célja Bizerta és Tunisz kikötője, a középtuniszi amerikai felvonulás első sorában Aairouan ellen irányul. Nagyobb szabású hadműveltre azon a területen még nem került sor. Ezzel szemben egy német rohamcsapat rajtaütéssel elűzte Hadjeb el Airoun vidékén egy nagyobb amerikai köteléket. A német csapatok 23 könnyűpáncélosot és páncélosfelderítő kocsit zsákmányoltak.

FELHÍVÁS

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja Elnöksége felkéri szakcsoportban tartozó férfi és női szabó, felhőnműs és szücsipari szakosztály tagjait, hogy akik továbbképző tanfolyamban résztvenni óhajtanak, azok záros határidőn belül a Gépipari Középiskola Igazgatóságánál (Schlauch-tér 26. szám alatt) jelentkezzenek.

CASINOBAN Szombaton indul Budapesttel egyidőben
Bulla Elma leoujabb nagysikerű rövid filmje

Donparti karácsony

IRLAND ZSARNOKA

és OLGA CSEHOVA: IRLAND ZSARNOKA

Pénteken utoljára: Az 5-ös számú Őrház

Jubilál a világ leghasznosabb közlekedési eszköze

— Gondolatok a kerékpár feltalálásának kilencvenhetedik évfordulójára —

Nagyvárad, március hó.

A megszokott, közönséges dolgok nem tűnnek fel. Megszokjuk az utcán a járókelőket, a sietőket és a kényelmes sétálókat. Megszokjuk a kisdidiákat és nem bámuljuk meg őket, amint sűrű rajokban ömlenek ki az iskola kapuján. Pedig valamikor nem is volt olyan forgalmas a legnagyobb város utcája sem, mint most. Nem lóttak futottak annyit az emberek.

S milyen nagy esemény volt, ha egy gépjármű végigviharzott az uton. A házakból mind kivonultak az emberek megcsodálására. Még gyermekkoromban is hetekig beszéltünk arról, ha egy-két gépkocsit láttunk. Nem is beszéltek a repülőgépről. Az éppen lázas viták középpontja maradt egész éven át. Emlékszem vissza az első világháború utáni zavaros időkre. Vörös zászlókra és tanácsköztársaságra. Mi, 7—8 éves gyermekek csak annyit láttunk és tudtunk az egészről, hogy az iskolában nem kell imádkozni. S mikor ezt újságoltuk otthon, könnyet láttunk megcsillanni a szülők szemében. Akkor egész éjjeleken hallottuk dörögni az ágyukat Tasnád alatt. A bevonuló románok ott csatáztak a székely hadosztály csatáival. Ezekben a napokban érkezett egyszer Károlyi Mihály, a szomorú emlékü forradalmár gróf repülőgépen őseinek városába. Milyen nagy esemény volt. Hetekig, hónapokig csak arról folyt a beszéd.

Igy voltunk a biciklivel is. Meg tudtuk számolni az ujjunkon, hogy a kisvárosban hány embernek volt biciklije. Ezek voltak a legirigyeltebbek előttünk, kisdidiak előtt. Pedig ottomlá jóságok voltak ezek a biciklik. Mégis a legnagyobb csodának tekintettük, amivel egy kisvárosi polgár rendelkezhetett.

A bicikli. Igen, ez a szerszám az, amely olyan rohamosan elterjedt az emberek között és az elterjedés olyan társadalmi jelenség, amelyet szociológusok és lélekbuvárok még nem vizsgáltak meg és nem is méltattak eléggé. Pedig érdemes foglalkozni vele.

Mert gondold el, kedves olvasóm, hogy mit jelent csak Nagyváradon a használatban levő 4—5000 kerékpár? Mert ennyi van legalább. A használatban levő kerékpárokból kétharmad rész komoly szolgálatot tesz gazdájának. Legalább 2500—3000 hivatalnok, munkás, diák, iparos, kereskedő, sokkal rövidebb idő alatt eléri hivatalát, munkahelyét, illetve iskoláját, mint gyalog. Vagy beszéljünk mai szóhasználatból. Naponta 8—10.000 munkatársat takarít meg az ördögös kétkerekű masina Nagyváradnak azzal, hogy tiszter gyorsabban lehet haladni vele, mint gyalog. Hogy nem vesszük

észre és természetesnek találjuk? Az semmit sem változtat a tényen. Kérdem a vérbeli kerékpárost: milyen szánalmas tötyögésnek tűnik fel neki a gyalogjáró legnagyobb igyekezete is, amikor hű társával, szívéhez, lelkéhez kötött kerékpárjával végigszáguld az utcán? Ezt csak az tudja, aki hozzáértő kerékpárja nyergéhez s ha leszállt róla, alig várja, hogy ismét reápatthasson.

Elég csak erre gondolni, hogy belássuk a kerékpár korszakalkotó nagy jelentőségét. Minderre pedig azért hívjuk fel a figyelmet, mert a német feltaláló, Fischer, 90 évvel ezelőtt, 1853-ban szerkesztette meg az első kerékpárt, őseink — velocipedjét. Ormótlán, ironiába jóság volt ez az első kerékpár, de már minden lényeges alkotórésze ott diszelgett rajta. S főképpen a lehetőségek állottak készen a nagy találmányokat továbbfejlesztő, továbbbepítő technikusok számára.

Hogy később motort is szereltek rá, az már nem lényeges. Ámbár a háborúban a motorbiciklinek is óriási szerepe van. Az egyszerű, lábbal taposott kétkerekű jóság dicsőségét azonban semmi sem homályosíthatja el.

A kerékpárosok hatalmas családja: a robotosok, a szenvedélyesek, a kö-

zömbösök, a kezdők és az öreg országuti vándorok, a kirándulók, a mindig száguldók, a kényelmes kőszőrűsök, az örökké félénkek, a zsonglőrök — mind halás szívvvel gondolnak a feltalálóra és ebben az évben különös tisztelettel és szeretettel veszik körül kilencven éves kerékpárjukat. Megérdemli. Rászolgált a megbecsülésre a világ legcélszerűbb, leghasznosabb, legegyszerűbb és aránylag leggyorsabb, legolcsóbb közlekedési eszköze. Ha máskor nem is vesszük észre ezeket a jó tulajdonságokat, most felfigyelünk rájuk és külsőleg is kimutatjuk figyelmességünket. A versenyekről, amelyeket a 90 éves kerékpár tiszteletére rendeznek, nem beszélünk. Ezek a vérbeli kerékpárost nem érdeklik. A versenyzőnek mind egy, hogy szeges cipőben, vitorláshajón, 200 lóerős motoron, vagy kerékpáron viaskodik a percekkel és másodpercekkel. Ami a kerékpáros társadalmat inkább érdekli, az a kis emlékszámló, emléklapok lesz, amely izléses kivitelben kerül majd a biciklire. Csak egy F betű — a feltaláló német Fischer nevének kezdőbetűje — és a 90-es szám lesz rajta. Rövidesen feltűnnek majd a nagyváradai kerékpárokon is. (pont.)

Plakátragasztás után...

Aki mozgalmi munkában dolgozik, annak sokféle mesterséggel kell megbarátkoznia. Ismerőseim sokszor hitetlenkedve mosolyognak, mikor megkérdezik tőlem — véletlenül éppen egy olyan napon — hogy mit csináltam aznap a kérdésekre a felelet: „Plakátot ragasztottam”. De ne gondolja senki, hogy az egy olyan utolsó foglalkozás! Mulaságos, szinte romantikus és nem is olyan lényegtelen, mert rendszerint sikerül szerezni egy potyokocsi — a szent cél érdekében — s aztán azon karikázunk végig a városon, megállva a kiszemelt templomok, üzletek előtt, elő a rajzszeg vagy ragasztótubus s látogatásunk eredményeképpen már ott is díszleg a falon, vagy kirakablakban a plakát.

Legutóbb — március elején — szép sárgaszínű plakátkölteményekkel indultam útnak, hogy a szélszása minden irányában elárasszam a várost velük. Azóta is megállok néha egy-egy sajáttragasztásu plakátunk előtt s próbálom úgy nézni, úgy olvasni, mintha idegen volnék. Vajon feltűnik-e? Vajon a rengeteg többi plakát között — melytől már az emberek szinte plakátviszonyt kapnak — mond-e ez a plakát valamit az embereknek, ami megfogja őket? Mert ez más

plakát... Nem olyan, mint a többi. A mottója is nem ordítva kiabál az emberek fülébe, — illetve szemébe, — hanem szívetsímgóttan szól kétezer év távolából: „Békességet hagyok nektek, az én békességemet hagyom nektek...” Lássuk csak tovább, mit akar ez a szelidszavú, békét hirdető plakát?

„Katolikus Nők Napja“ március 28-án, vasárnap. Reggel 9 órakor a városi özszes katolikus női egyesületek ünnepi, közös szentmiséje és szentáldozása a Szent László plébániatemplomban. Cél: engesztelés a magunk és a világ bűneiért, könyörgés a békéért. Nagy sereg-szemle, egységes, szép tüntetés lesz ez az Ursten színe előtt. S nemcsak Nagyváradon, de szinte az országban minden kis faluban, minden városban megrendezi a Római Katolikus Nőszövetség a hozzákapcsolódott egyesületekkel ezt a napot, hogy az egység erejével hasson az imádság és a kiállítás között, nagy céljaink, eszméink mellett. Értsük meg végre az egység fontosságát, szépségét, lenyűgöző voltát! Hála Istennek, városunkban mind gyakrabban tapasztalhatjuk már egyesületeink szép együttműködését. Am, ha fontos az egységes munka, talán még fontosabb az egységes imádság! Különösen ma. Ez a mi hadjáratunk, egetostromló harcunk az ima fegyverével. Az anyák, a hitvesek, testvérek, gyermekek küzdelme azokért, akik kinn az első vonalban éretünk harcolnak! Jöjünk engesztelni, mert bűnösök vagyunk. Mi beismerjük ezt, nem akarjuk elkenni, mint a világ a bűn fogalmát, terheltéssel, ideggyengeséggel s nem tudom mivel. Igen, alázatosan bevalljuk, nem érdemtelenül süjt az Ur keze minket, vétkeztünk sokban... De a mi Istenünk az irgalom és a béke Istene, aki az alázatos szív fohászát nem veti meg! Ő szívesen kiengesztelődik és leveszi rólunk süjtő jobbát, csak mi tud-

junk hozzá térni és irgalomért könyörögni!

A „Katolikus Nők Napjának“ második megnyilatkozása nálunk a Katolikus Körben rendezendő fél 12 órai ünnepség. Nemes Cziike Gáborné, Lovich Ilona, az ismert nevű költő, — akit novemberi előadása óta Nagyvárad közönsége személyesen is ismer, — ünnepi beszéde lesz az ünnepségnek egyik nagy értéke, a másik pedig Török Erzsébet, a kolozsvári Nemzeti Színház tagjának énekszámai. Ez a fiatal, bájos urileány — Halmos László, a magyar zenei élet egyik legnagyobb tehetsége szerint — Kodály és Bartók legjobb interpretálója. Erről az ünnepségről azt mondja plakátunk, hogy sebesült katonáink javára rendezi a Róm. Kath. Nőszövetség Bihar Kerületi Központja. Igen, a tiszta bevételből lelkítáplálék — imakönyv, rózsafüzér, lelkiolvasmány — válik szenvedő magyar fiaink részére. A hadikórház katonapátere nem győzi hangoztatni, mennyire vágnak sebesültjeink ezek után. Hogy az ünnepély anyagi sikerét is biztosítsuk — ami az elmondottak után kívánatos, — a jegyek nagyrészt már jóelőre házhöz szállítottuk s elhelyeztük. Azonban nekünk nemcsak a pénz kell, hanem az is, hogy minél többen eljöjjenek és ismerjék meg eszméinket, céljainkat, értékeinket! Tehát mindenkit várunk szeretettel!

Végezetül a nagybőjti lelkigyakorlatokról beszél plakátunk. Március 29, 30, 31-én este fél 7 órakor az elvasi plébániatemplomban a nőknek, április 1, 2, 3-án este fél 7-kor a premontrai gimnázium dísztermében a férfiaknak lesz lelkigyakorlatuk Kardas József szegedi jezsuita páter vezetésével.

Akik már hallották P. Kardast beszélni, úgy él bennük a neve, mint egy fogalom. Sok jó szónokot hallottam már, de úgy beszél, mint P. Kardas, egyetlen sem. Élmény! Életreszó, felejthetetlen! Mintha Krisztus beszélne belőle, de egészen mai nyelven. Milyen közvetlen, derűs és egyszerű, pedig micsoda élménygazdagság, tudás, tapasztalat lakik benne! Orvos volt a pesti Rókus-kórházban s onnan ment jézsuitának. Kinába készült, de az Ur mást akart vele, 3 évre Törökországba került, ekkor vette fel a Kardas nevet, mely törökül annyit, mint — testvér. Még egy érdekesség P. Kardasról. Kaszap Istvánt személyesen ismerte, sőt kezelőorvosa is volt. Összegezve csak annyit: sugárzó egyéniség! Krisztust sugározza! Engedjük, hadd sugározza bele ezt a Krisztust a mi lelkünkbe is, mert ezen fordul meg az életünk harmóniája, békéje s csakis ettől várhatjuk, hogy egyszer a világban is harmónia legyen és béke!

Ezekről beszél a mi plakátunk. Bár-csak sokan felfigyeltek volna rá!

Hesz Márta.

Nagy tömeg vett részt Moltke, madridi német nagykövet temetésén

Hitler képviselője látogatást tett a spanyol külügy-miniszternél

Madrid. (MTI.) A Stefani Iroda jelenteti: Moltke német nagykövet temetése óriási tömeg jelenlétében folyt le. A korporsót katonaság kísérte a pályaudvarra, ahol különvonatra helyezték és azzal szállították el Németországba.

Madrid. (MTI.) A NTI. jelenteti: Schuhlenburg gróf, aki Hitler képviselőjében érkezett Madridba Moltke német nagykövet temetésére, udvariassági látogatást tett Jordana gróf, spanyol külügyminiszternél.

APOLLO Filmszínházban
Szombaton ősbemutató! Budapest előtt!
Sárdy, Bördy Bella, Biliicsi és Greguss izgalmas tárgyú,
luktató filmje

Éjféle gyors

Kedvezményes vagy szabadjegyek csak keddtől érvényesek!
Biztosítsa jegyét elővételben! Pénteken utoljára:
Lidérciény

Egész gazdasági életünkben egyedül csak a magyar nemzet érdeke uralkodhatik

Hatalmas tömeg vett részt az Erdélyi Párt nagyválasztmányi értekezletén

Nagyvárad. Jelentős politikai eseménynek volt a színhelye tegnap délelőtt Szent László városa. Az Erdélyi Párt bihari nagyválasztmányának ülésén megjelent gr. Teleki Béla országos elnök és Erdély közéletének még számos vezéralakja, hogy egyfelől tájékoztassák a magyarságot az ország nagy kérdéseiről, ugyanakkor pedig megjelöljék a magyar társadalom követendő útjait is. A választmány ülése iránt eddig szinte soha nem tapasztalt érdeklődés mutatkozott. A Református Kulturház nagyterme kicsinek bizonyult a közel ezer jelenlevő személy befogadására, úgyhogy a folyosókra hangszórók közvetítették a beszédeket. A résztvevők sorában pedig helyet foglalt a magyarság minden rendű és rangú emberei.

Az ülésre a pártközpontból gr. Teleki Béla orsz. elnök, dr. Albrecht Dezső ügyv. alelnök és László Dezső országgyűlési képviselő, dr. Páll György főtitkár és Demeter Béla főszervező, — Biharból: Pap-Szász Lajos felsőházi tag, megyei elnök, Kortsáros László képviselő, városi elnök, Daróczi-Kiss Lajos városi és Soós Lajos megyei főtitkárok, — dr. Pétery Lajos nagyszalontai, dr. Südy Tibor székelyhídi, Vadny Béla esperes éleddi, Bartos Adorján, Flatt Jenő mezőtelegi, Gönczy Sándor és Horváth Viktor járási, illetőleg helyi tagozati elnökök és dr. Szabó Lajos járási titkár, — Szabó János, dr. Patkó Elemér és Bodnár Sándor orszgy.

képviselők, Medvigy Ferenc dr és Markovich Kálmán felsőházi tagok. — Szatmárból Ember Géza képviselő, országos alelnök, Svajczér Béla megyei alelnök és Bikfalvy Ferenc föld-birtokos, — Szilágyból br. Braunecser Antal orszgy. képviselő, — Bihar megye és Nagyvárad városa, — továbbá a MÉP részéről Cziffra Kálmán dr megyei és Hlatky Endre városi főispánok, — vitéz Nadányi János alispán, Soós István dr polgármester, Nyíry István orszgy. képviselő, Nadányi Pál v. felsőházi tag, Major László titkár vettek részt. Az üléssteremben ezenkívül ott láthatunk a megye és a város vezető személyiségeit.

A választmány tagjai zúgó éljenzése közepette foglalta el helyét a párt elnöksége, majd elsőnek Papp-Szász Lajos felsőházi tag, megyei elnök üdvözölte közvetlen szavakkal a párt országos elnökét, valamint a többi jelenlevő vezetőit. Papp-Szász Lajos ezután a többi között ezeket mondta:

— Ma nagyon nehéz figyelemmel kísérni az eseményeket, hiszen oly gyorsan követik egymást, hogy idő sincs megfontolásukra. Pedig óriási dolgok történnek és vagy közvetve vagy közvetlenül döntőképpen hatnak ki mai életünkre és egész jövődönkre. Ilyen időkben és ilyen helyzetben a vezetők szavára kell figyel-nünk.

Gróf Teleki Béla: Magyarország egy és oszthatatlan

A hallgatóság lelkes ünneplése közepette emelkedett szólásra gr. Teleki Béla ország. képviselő, az Erdélyi Párt országos elnöke, aki bevezető szavaiban elmondotta, hogy Nagyvárad mindig vezetőhelyet foglalt el a magyarügy-szolgálat történelmi munkaterületén. Ma is Erdély kapuja, ha meglátjuk igazi szerepét.

— Alapvető politikai tételünk, hogy Magyarország egy és oszthatatlan. Ezt a történelmi adottságot pedig semmilyen módon, sem külső erőszakkal, sem belső kérdésekkel vagy akár pártszempontokból megosztani nem lehet. És ha a történelem folyamán mérhetetlen csapások alatt erőszakkal szét is választották, — mindannyiszor összeforrott. Egyébként ennek köszönhetjük mi is azt, hogy visszatérhettünk a szabad hazába.

— Az Erdélyi Párt elnöke arról beszélt ezután, hogy Erdélyi Párt természetesen tudatában van, helyesebben ismeri munkaeszközeit és lehetőségeit. De azt is tudja, hogy a pártok súlyát, jelentőségét nem a hatalmi eszközök adják meg, hanem szinte egyedül az a szempont, hogy a párt a nemzet talajából nőtt ki és annak az élettvényeit követi.

— Hogy mi is a mostani idők gyakorlati politikai parancsa. — folytatja gr. Teleki Béla. — azt úgy gondolom, felesleges részleteznem, hiszen egyöntetűen valljuk, hogy ma minden magyar embernek a kormány mögött van a helye. Azt a kormányt kell

szívvel-lélekkel segítenünk, amelyiket kormányzó urunk a nehéz időkben a haza gondjainak viselésére rendelt.

Ezután arról beszélt, hogy milyen hiányokkal tért vissza Erdély és mik is tulajdonképpen a párt és a kormányzat mai feladatai. Mindennél fontosabb azonban a belső erkölcsi rend és az egészséges közhangulat. Lásza meg a magyarság, hogy a maga belső életének alakulása inkább függ az ő felfogásától és munkájától, mint csak kizárólag külső tényezőktől. Lásza meg, hogy itt bizonyos reformokra feltétlenül szükség van. Azt pedig senki ne állítsa, hogy a háború alatt nem lehet reformokat kezdeményezni és végrehajtani. Hiszen igen nagy azoknak a száma, amelyekkel bizony nem lehet a háború végét bevárni, mert talán éppen tőlük függ a mi háborunk jó kimenetele. Másfelől pedig fel kell készülnünk a háború utáni óriási feladatok megoldására. Mert vajjon ki tagadná azt az igazságot, hogy csak egy kellően felkészült ország képes adott helyzetekben az őt joggal megillető helyet elfoglalni és a ráváró szerepet betölteni.

— Meg kell tehát mondanunk azt is, hogy tulajdonképpen mi is az a magyar gondolat, amit pártunk kép-

visel és amit a magyar életben megvalósítani kívánunk. A hiányokat két szóban fejezhetjük ki: Aldozathétség és felelősségérzet.

Albrecht Dezső beszéde

Albrecht Dezső beszédében kiemelte, hogy szükség van az országnak egységre és éberségre ellenségeinkkel szemben, akik az országon kívül éppen úgy leselkednek reánk, mint az országon belül. Ezekre csak az együttes magyarságnak kemény, fegyelmettes ereje és kardja sújthat le eredményesen.

— Az Erdélyi Párt Szent László királyunk nevével és gondolatával indult el útjára. Nem akarunk mást és nem akarunk többet, minthogy a magyar ismerje meg önmagát, fejlessze ki magából mindazt, ami a legkülönb és azt építse bele ebbe a nemzetbe. Leglényegesebb törvénye a magyar léleknek az, hogy emberséges.

— Vannak az életnek olyan törvényei, amelyekhez mindig hűeknek

A beszéd további részében — amit a közönség állandó helyeslése szakított félbe — az 1440-es rendelet ügyével: a magyar munkás, iparos és gazdatársadalom legégetőbb kérdéseivel foglalkozott, hangoztatva, hogy az iparrevíziót olyan szellemben kell végrehajtani, amely a magyar iparos-ságot megerősíti, az 1440-es rendelet pedig nem szolgáltatathat jogcímet arra, hogy zsidók perlekedjenek magyarokkal vagy magyarok egymás között.

kell lenni. Az a nemzet fogja elérni célját, az kapja meg az élet koronáját, amely hű marad az igazságosság-hoz. Olyan életet kell teremteni, amelyben mi magyarok nyugodtan és gondtalanul tudunk élni. Olyan életet, amelyben kifejllesztjük mindazt, ami termővé teszi országunkat, amelylyel olyan kultúrát teremtünk, amely nem volt még ezen a földön. Ennek az alapja a hűség önmagunk és földünk iránt.

Amikor Szent Lászlót idézzük, akkor ezt a hűséget is idézzük. Arra kerünk legyetek hűek önmagatokhoz, elődeitekhez, az örök magyar gondolathoz.

Majd László Dezső mondott nagy beszédet, arra a kérdésre felelt van-e szükség Erdélyi Pártra.

László Dezső beszéde

— Amikor elindultunk az Erdélyi Párt szervezésével, három célt látnunk magunk előtt. Először azt, hogy tartsuk együtt az erdélyi magyarságot, a magyar Erdély újjáépítése érdekében. Másodszor azt, hogy ezekben a nehéz időkben adjunk meg minden támogatást a magyar királyi kormánynak, a kormány munkáján keresztül Erdély számára, hogy minél inkább biztosíthassa Erdély újjáépítését. Harmadik célunk az volt, hogy a magyar élet megújításába szervesen vigyük bele azokat a gondolatokat és azokat az életformákat, amelyek Erdélyben kilakultak.

— Erdély jelenti azt a sorsközösséget, amelyben együtt éltünk a román megszállás idején. Együtt éltünk nemcsak azokkal a magyarokkal, akik felszabadultk 1940. őszén. Jelenti a sorsközösséget azokkal a magyarokkal is, akik még nem szabadultak fel. Amikor ezt a drága szót mondjuk: Erdély, mindnyájunk szíve vérzik azért,

hogy ezt a szót nem mondhatja minden magyar ember olyan szabadon, amint mi megtehetjük. Amikor ezt a szót mondjuk, azt juttatjuk kifejezésre, hogy az erdélyi kérdés nincsen megoldva.

Meddig van szükség Erdélyi Pártra? Addig van szükség Erdélyi Pártra, amíg az Erdélyi Párt programja valósággá válik és egész Erdély felszabadulása nevében köszönhetjük Csonkamagyarországot, amely a mi felszabadulásunk érdekében megtett mindent. Addig van szükség Erdélyi Pártra, amíg a magyarság most folyamatban lévő belső megújulása végbe nem ment. Hittel állunk kitűzött feladatunk szolgálatában és e hitnek a beteljesüléséhez kérjük testvéri bizalmatokat.

Ember Géza helyett dr. Südy Tibor székelyhídi tagozati elnök szólalt fel, aki megemlékezett arról a nagy egyetéről, amely az elnyomás éveiben

Magyar Lapok

a keresztény,
szociális,
népi

MAGYARORSZÁGÉRT KÜZD

Olvassátok

az erdélyi magyarság kebelében kialakult.

Szabó Károly, a Nagyvárad és vidéke ipartestület elnöke, a nagyvárad és biharmegyei iparosság üdvözlését tolmácsolta a pártnak. Testvéri szeretettel küldi üdvözlését azoknak a magyar iparosoknak, akik még nem érték el a felszabadulást.

Az Erdélyi Párt Munkásszakosztálya nevében Boros Mihály köszöntötte a pártvezetőséget és emelt szavakkal hangoztatta, hogy a magyar munkásság tudja, hogy nemzet nélkül és haza nélkül céltalan az élet.

Az érmelléki gazdák nevében egy érmihályfalvai gazda szólalt fel. Először az agrárról kérdését és az iparcikkek magas árát tette szóvá.

Ecsedi Csapó Zoltán a magyar ifjúság nevében köszöntötte a pártvezetőséget.

Az ülés Korcsmáros László nagyváradai pártelnök zárószavával végződött. Köszönetet mondott a pártvezetőségnek, hogy Biharmegyei és Nagyváradot ezzel a szép összejövettel megajándékozta. Az Erdélyi Párt becsületes szövetségben együtt halad a kormányzó párttal, ami azonban nem jelenti azt, hogy az építő szándéku, tiszta kritika jogáról lemond, mert érzi azt, hogy az építő szándéku, tiszta kritika jogáról lemond, mert érzi, hogy ezzel még jobban elősegíti az országos érdekeket. Az Erdélyi Párt azt hirdeti, hogy az erdélyi kérdés nincs megoldva.

Silóakciót indít a kormány Erdélyben

Az utóbbi időben a gazdaközönség körében takarmányozási nehézségek mutatkoztak, amely elsősorban a fokozott háborús szükséglet eredményeként jelentkezett.

Ennek a jelenségnek káros tüneteit a fogyasztó közönség is sokszor hátrányosan érezte.

Ez az elgondolás vezette a földművelésügyi kormányzatot, amikor nagyarányú silóakció megindításával a gazdaközönséget legalább részben függetleníteni kívánta a takarmányozás természetadta korlátozásaitól.

A folyó évben mintegy 20.000 köbméter ürtartalmú siló kedvezményes megépítését támogatja a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége silótípusonként 2-8 pengőig terjedő köbméterenkénti segéllyel.

Nagy segítségére lesz a gazdáknak, hogy a silóépítéshez szükséges legfontosabb gyersanyagot, a cementet biztosította a kirendeltség és az egész siló megépítéséhez szükséges cementmennyiséget ingyen kapja a gazda a fenti készpénz segéllyen felül.

A fenti juttatások mérve oly nagy, hogy az teljes egészében fedezi a siló felépítési költségeit.

Az akció lebonyolítását egyébként az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület vállalta és az érdeklődőknek részletes felvilágosítást ad.

Trágyát

elsőrendűt eladunk. Nagyvárad, Husinárosok Szövetsége, Közvágóhid, Távbeszélő 91-51

Dr. Dalló Gyula városi tanácsnok tartott előadást a premontrei harmadrend ünnepségén

Nagyvárad. Saját tud. Magas színvonalu, tartalmas rendezés színhelye volt tegnap délután a Premontrei Gimnázium díszterme. Szent Norbert III. Rendjének u. n. szociális világnézeti előadására városunk társadalmának színeje gyűlt össze s az érdeklődés nem is volt hiábavaló, lelkiileg meggazdagodva tért haza a közönség.

A műsor első számaként az Orsolya Zárda leánygimnáziumának és liceumának énekkara Halmos 97. Zsoltárát énekelte el. Megkapóan szépen hatottak a tiszta leányhangok ebben a jó akusztikájú teremben. Ezután Szilágyi M. Dózsa perjel meleghang, közvetlen megnyitó beszéde következett, majd Hesz Márta szavalt el átérzéssel Sik Sándor: A hajnal szerelmese és Ipolyák c. versét. Ezután dr. Dalló Gyula városi tanácsnok, a szociális ügyosztály vezetőjének érdekes, tartalmas előadása következett Nagyvárad szociális intézményeiről. Beszédéből megtudtuk, hogy Nagyváradon milyen sok munkaképtelen öreg részeseül segélyezésben a Magyar Norma módszere alapján, 3 ferencendi és 3 diakonissza normás nővér gondozása mellett. A segélyezés alapjául szolgálnak a város tehetősebb lakosainak havonkénti önkéntes megajánlásai. Ezen a téren még sok a tenni és pótolni való mert ezidő szerint Nagyvárad közel 100.000 lakosából mindössze 4500-an vállalták ezt az önkéntes hozzájárulást s egyéneként átlagosan számítva, évi 17 P értékben. Két ezegényházban pedig 240 személyt gondoz a város. A szociális megsegítés vonalán az Országos Népi és Családvédelmi Alap törvénye szerint 550 sokgyermekes családnak juttattak

önálló egzisztenciájuk megalapozásához szükséges kisipari vagy kiskereskedői kölcsönt, valamint ezek közül 56 családnak családi házat. Az u. n. Közjóléti Szövetkezet is a sokgyermekes családokért dolgozik, amikor maximális áron rendszeresen hozzájuttatja tagjait a tüzfűhöz s a legszükségesebb élelmiszercikkekhez. A munkáscsaládok gyermekei részére 3 óvodai és 3 iskolai napközi otthon működik. Nagy jelentőségű a város gyermeknyaraltatási akciója Jádremetén. A szociális gondozás megkönynyítésére 5 körzetre oszlik a város, a körzetek élén szakképzett gondozó áll, akinek kezeibe fut össze a sokféle segélyezési eszköz szála.

Dr. Dalló Gyula tanácsnok feszült érdeklődéssel hallgatott előadása után ismét Hesz Márta szavaltata következett. Szabó Lőrinc Nyitnikék c. versét mondotta el megkapóan színes előadással. Majd Scholz Klára egyházközségi nővér beszéde következett. A jövő szociális feladatát a következőkben foglalta össze: Szociális közvéleményt teremteni, ki-ki a saját körében: a családban, a munkahelyen, az iskolában! Ezenkívül minél több tehetséges és hivatásos fiatal irányítani szociális pályára, hogy a meglévő szociális iskolákban szakszerű kiképzést nyerve, minél többen álljanak bele az embereknek való segítség Istent-dicsőítő, nemzetépítő gyönyörű munkájába. Közvetlen szava, lelkes beszédét — a megértés jeléül — hosszú tapssal jutalmazta a közönség. Ezután ismét az Orsolya-növendékek énekkara énekelte. Halmos: Hiszek a Szent Szívben című művét adták elő finom kidolgozással. Az ünnepség a Himnusszal ért véget.

A nagyváradai mozdonyvezetők vállalják egy hadiárva felnevelését

Az Erdélyi Párt régi körzetének ülése

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg szokásos heti választmányi értekezletét az Erdélyi Párt régi körzete dr. Szabó Lajos református lelkész elnöke mellett.

Az elnök bejelentésében ismertette Nagyvárad és Bihar megye Erdélyi Párti magyarságának nagyválasztmányi értekezletét.

Ezután az elnök a körzet részéről legutóbb tartott március 15-iki hazafias ünnepségéről emlékezett meg. — Örömmel jelentette be azt, hogy ezek az ünnepségek úgy nívó, mint érdeklődés szempontjából kiemelkedő eseményei a város kulturális életének. Bejelentette azt is, hogy a körzet legközelebbi ünnepségét, amelyet május hónapban hajlt megrendezni, az Edesanyák emlékének szenteli. Az ünnepi beszéd megtartására dr. Biró János főgimnáziumi tanárt kérte fel.

Felolvasta dr. Medvigy Ferenc felsőházi tagnak, a körzet részvét levelére küldött meleghangú válaszát.

Ezután rátértek a napirendi tárgyalására. Szabó Gyula elnök ismertette a párt országos központjának körlevelét, E körlevelet, mely az egyes tagozatokat a párt minden irányu munkájáról tájékoztatja, minden alkalommal megküldik az egyes tagozatoknak. Különösen kiter e körlevél az utóbbi időkben elharapódzott betöréses

lopásokra. Közli a Hadtestparancsnokságnak idevonatkozó szigorú intézkedését.

Ezután Szabó Gyula elnök Kállay Miklósné rádiószózatát olvasta fel, — amely a hadiárvak felnevelésére hívja fel az ország magyarságát. A választmány azzal a megnyugvással vette tudomásul e szózatot, hogy ő már e tekintetben esztendővel ezelőtt megtette köteleességét és vállalta egy hadiárva teljes felnevelésének költségeit.

Balogh József alelnök, főmérnök, a fűtőház főnöke jelentette be, hogy a nagyváradai fűtőházhoz tartozó mozdonyvezetők is bekapcsolódnak az országos akcióba és havi hozzájárulással hajlandók szintén egy hadiárvának a felnevelését vállalni.

Szociális gyógyszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár Mussolin-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt. János-u. 59. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SEBANTAL gyógyszertár, Garlicy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálatát szombathéttól a következő szombat reggelig tart.

MAGYAR HŐSÖK

Törteli Sándor

Önfeláldozó hősiességével tüntette ki magát a Don-menti harcok során Törteli Sándor, egyik gyalogezredünk géppuskás rajparancsnoka.

1942 szeptember 17-én délután rendkívül heves tüzelőkészítés után megtámadta honvédeink állásait az ellenség. A szovjet gránátjai, valamint aknavető lövedékei Törteli tizedes rajának csaknem minden emberét megsebesítette. Emberei közül már csak két löszervívő maradt, akik azonban nem tudták kellőképpen kezelni a géppuskát. Bár maga Törteli tizedes is több sebből vérzett már ekkor s az ellenség is veszedelmesen megközelítette a géppuskát, erejének végső megfeszítésével odakiszott az egyik gépfegyverhez és közvetlen közelből nyitotta meg tüzét a rohamozó bolsevistákra. Beavatkozásával el is döntötte a harc sorsát. Az ellenség nagyon véres veszteségeket szenvedett, majd fejvesztett menekülésbe kezdett.

A hősekkü tizedes mindamelllett tovább is az első vonalban maradt, hogy megvárja a helyzet végleges megszilárdulását. Elközből újabb súlyos sebet kapott, amitől eszméletét veszítve szállították hátra a kőözőhelyre. Önfeláldozó magatartásának köszönhető az ellenség elhárításának teljes elhárítása.

Kádas Mihály

Az 1942 október 5-én Rozsdesztovszkoje mellett végrehajtott saját vállalkozásunkban tüntette ki magát kiemelkedő bátorságával, nagy harcászati értékével Kádas Mihály szakaszvezető.

Az említett napon önként jelentkezett az egyik raj vezetésére. Feladatát mintaszerűen hajtotta végre. Raja élén öt ellenséges erőt robbantott fel a benne védekező ellenséggel s annak nehézfegyvereivel együtt. További harcokban három nehézpuskát, több gyalogsági fegyvert és felszerelést zsákmányolt.

A vállalkozás alatt kézigrántással és kézitásban verte vissza egy szovjetraj támadását s ebben a küzdelemben három foglyot ejtett.

A vállalkozás sikeres végrehajtása után mintaszerű ügyességgel — lépcsőlépésre harcolva — teljes eredményel fedezte szakaszának visszavonulását.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találhatnak elhelyezkedést a városi munkanélküliek?

A nagyváradai m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28. sz. Telefon 25-76.) jelentése az 1943. évi március hó 24-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 111 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

2 betonosóverő, 3 lakatos, 1 műszerész, 5 szabó, 1 kalapos, 1 kocsifényező, 1 gépész, 1 borbély, 3 faesztergályos, 20 asztalos, 2 gumijavító, 1 vasesztergályos, 10 szobafestő, 2 bádogos, 4 hognár, 1 villanyszerelő, 8 napezámós, 4 minden-eszolga, 2 minden-eszakácsnő, 2 minden-esleány, 1 bejárónő, összesen: 65 egyén.

Foglalkozást keresnek:

53 ipari szakmunkás, 46 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 3 üzleti alkalmazott, 4 minden-eszolga, 2 állandó háztartási alkalmazott, 8 bejárótakarítónő, 1 mosó-vasalónő, 2 kertész, 6 minden-eszakácsnő, összesen 144 egyén.

Betöltendő tanonchely: 1 asztalos.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SKLÁRYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 98.40, félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő. Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 72.301. Kéziratokat nemadunk vissza.

TOVÁBBRA IS ENYHE LEFOLYÁSÚ A SZENTATYA BETEGSÉGE

Vatikánvárosból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **A Szentatya betegsége továbbra is enyhe lefolyású.**

Vatikánvárosból jelentik: (MTI) Az **Observatore Romani** megállapítja, hogy jelentős mértékben javult a **Szentatya egészségi állapota.** A pápa az utóbbi napokban sem mulasztott el semmit teendőiből. Csütörtökön délelőtt is hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta Maglione bíboros államtitkárát.

HOLNAP DÉLELŐTT ÉRKEZIK NAGYVÁRADRA DR. RAVASZ LÁSZLÓ ÉS DR. KAPY BÉLA. Nagyvárad, március 26. A Református Kulturpalotában holnap este 6 órai kezdettel rendezendő kulturrestre dr. Ravasz László református és dr. Kapy Gyula evangélikus püspök holnap délelőtt érkezik Nagyváradra. A pályaudvaron a hatóságok képviselői fogadják a magas vendégeket.

Köszönetet nyújt a Vöröskereszt. Nagyvárad. Saját tud. A Vöröskereszt helyi csoportjához a következő adományok érkeztek, amelyekért ezúton mond köszönetet a Vöröskereszt vezetősége: Kovács: törülköző 67 darab, párna 52, ugorka 2 üveg, tojás 900 darab, lepedő 1 darab, 3 bot, 100 pengő. Körösszeg: 12 pengő készpénz. Nemzeti Munkaközpont 253 pengő. Zsádfány 131 pengő 40 fillér. Evangélikus Luther kar 75 pengő. Mazótelegd 57 pengő.

SPANYOLORSZÁG LONDONI NAGYKÖVEI LONDONBA UTAZOTT. Liszabon. (MTI) A NTL jelenti: Alba herceg, Spanyolország londoni nagykövete Liszabonból repülőgépen Londonba utazott.

Emberről öli a tűzbedobott gránát. Kecskemétre jelentik: (MTI) A Kecskeméthez tartozó Kisbugacon egy nagyobb munkáscsoport az erdő szélén tűzet rakott. Hozzájuk ment egy Kis Béla nevezetű földmunkás, aki egy régi kézigrántót mutatott nekik. Figyelmzették társai, hogy vigyázzon és ne menjen a tűz közelébe. Kis nevére a tűzbe dobta a gránátot, mondván, hogy vaktöltény van benne. A gránát felrobant és Bocskodi Györgyöt megölte. Három ember súlyosan megsebesült, hat munkás könnyebben.

SPANYOLORSZÁGBAN IS ÉLETBÉLÉP A NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁS. Madrid. (MTI) A NTL jelenti: Spanyolországban a nyári időszámítás április hó 17-én lép életbe.

Nagy tüzvész pusztított egy moldovai községben. Bukarestből jelentik: (MTI) Hivatalosan közölték, hogy március 2-án nagy tüzvész pusztított a moldvai Soveje községben. A tüzvésznek 18 halálos áldozata van és 800 épület teljesen elpusztult, 1183 ember hajléktalanná vált.

Ecuador hadatüzen a tengelyhatalmaknak. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A NTL jelenti: Az ecuadori kongresszus nagy többséggel javaslatot fogadott el, amelyben a köztársasági elnök felhívja, hogy üzenjen hadat a tengelyhatalmaknak.

TÖBB SZÉKELY KÖZSÉG VISSZAKAPTA A SÓVÁSÁRLÁSRA VONATKOZÓ ÓSI JOGÁT. Sepsiszentgyörgy. (MTI): Parajd, Illémező, Alás és Felő-sófalva, valamint Szováta még Mária Terézia idejében jogot kaptak arra, hogy önköltségi áron szerezzék be a sót. A megszállás alatt a több évszázados jogot elveszték a székely községektől. A felszabadulás után mozgalom indult meg a jog visszaszerzésére. A pénzügyminiszter most értesítette ezeket a községeket, hogy április 1-től kezdődően ismét visszaszerezik régi jogukat.

Ujfajta gépkocsit próbáltak ki Németországban. Berlinből jelentik: (MTI) A NTL jelenti: Egy német gépkocsi uton most próbálták ki egy gépkocsit, amelyben minden öntött vasból és acélból készült alkatrészt ujfajta fémekkel pótolták, amely alumínium és szilícium keveréke. Az új fém háromszor könnyebb az acélnál és ugyanolyan az ellenálló ereje, mint a javított acélnak. Tekintettel arra, hogy a gépkocsi négyszer könnyebb, mint az acélból készült alkatrészei sokkal több terhet vihet magával.

ANGLIÁBAN ISMÉT TÖBB REPÜLŐGÉPGYÁR KERÜL AZ ALLIAM TULAJDONÁBA. Amszterdam. (MTI) A NTL jelenti: A londoni Times közli: A repülőgépgyártási miniszter újból állami ellenőrzés alá helyezte több repülőgépgyárat. A Daily Telegraph szerint az intézkedésekben az az új mozzanat, hogy a kényszerrendszabály szerint a repülőgépgyártási minisztérium tulajdonába mennek át az összes részvények.

A hársben keletkező bomlási termékek által okozott rosszulleteknél a rágóka bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűviz, gyors és alapos békítő hatásával fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát!

Eljárás indult Sergiu Dumitru román belügyi vezértitkár ellen. Bukarestből jelentik: (MTI) Sergiu Dumitru belügyi vezértitkár ellen eljárás indult meg, mert vagyonából 4 és félmillió lei eredetét nem tudta igazolni és 1 millió 700.000 leit nem tudott elszámolni.

Nagy segílyt utalt ki a horvát kormány a lakosság támogatására. Zágrábból jelentik: (MTI) A horvát lapok jelentése szerint a Mostartól keletre a tengerpartig elterülő Mun megyében folyik már a partizánok elleni tiszogató munka. A legutóbbi napokban a megyében fekvő Imot várost és környékét tiszogatták meg a reguláris csapatok. A partizán bandákat részben felmorzsozták, részben megfutamították. Imotski városában a hétköznapi élet lassanként kezd újból kialakulni. A hatóságok megszervezik a megyei és községi hivatalokat. A horvát kormány a megyében 5 millió kuna segílyt utalt ki, hogy a lakosság helyzetét legalább pillanatnyilag megjavítsa. A pénzsegéllyel hozzásegítik a lakosságot ahhoz, hogy megkezdje a normális munkát. A pénzsegéllyen kívül nagyobb gélműszerszállomány is érkezett a megyébe.

Vigjáték a legjavából

Muráti-Hajmássy legújabb filmje

Házassággal kezdődik

KORONA Filmszínházban

Jegyelővét 11-től-12-ig

Lettországból kétezer gazdálkodó kapta vissza birtokát. Rigából jelentik: (MTI) A NTL jelenti: Lettországból a napokban kétezer gazdálkodó kapta vissza birtokát, amelyet a bolsevisták annakidején elvettek.

Podrász iparosok közgyűlése. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestülete fodrászipari szakosztálya folyó hó 29-én. (hétfőn) délután 3 órai kezdettel rendez évi tisztújító közgyűlést tart az Ipartestület gyűlési helyiségében. (Mezey M. utca 4. szám alatt). Ezuttal értesítjük a Nagyvárad és Vidéke Ipartestülethez tartozó összes fodrász iparosokat, hogy március hó 30-ától az esti záróra 7 (hét) órákor lesz. Elnökség.

MEGHALT VON TSCHAMMER UND OSTEN. AZ OLIMPIAI JÁTEKOKKAL KAPCSOLATBAN HIRESSÉ VÁLT BIRODALMI CSOPORTVEZETŐ. Berlin. (MTI) A NTL jelenti: Von Tschammer und Osten birodalmi sportvezető, akinek neve 1936-ban a Berlinben rendezett olimpiai játékokkal kapcsolatban az egész világon ismertté vált. csütörtökön délután rövid betegség után hirtelen meghalt. A német birodalom a saját halottjának tekinti.

Az ipartestület falpari szakosztálya értesíti tagjait, hogy nyv és szeg érkezik és igényeiket a hivatalos órák alatt, legkésőbb március hó 27 szombat délig jelentsék be, mert későbbi igénylést semmi körülmények között nem veszünk figyelembe Elnökség.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akinek Andrásny Károly és Fiai cégével I. II. III. szám alatt lepecsételt fekete vaslemez kintalásuk van. — folyó hó 27-én déli 12 óráig okvetlen vegyék át anvagjukat. Valamint az összes kiadott horganzozott lemez kintalására is a fent jelzett időpontig okvetlen vegyék át anvagjukat. Elnökség.

Nagyvárad és Vidéke acsnari szakosztálya értesíti tagjait, hogy szeg érkezett és igényeiket a hivatalos órák alatt, délelőtt 10-11 óráig, március 27-ig, szombat délig a szakosztály irodájában jelentsék be. Elnökség.

Limába érkezett az Egyesült Államok alelnöke. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az angol hírszolgálat közli Wallace, az Egyesült Államok alelnöke, csütörtökön Limába érkezett.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnak vásáro

KEDDEN, 30-AN NÉPMŰVELÉSI ELŐADÁS LESZ

A Magyar-Német Bajtársi est miatt e héten ked estére toldott a népművelési előadás. A rendezőség ez alkalommal Lehar Ferenc Éva című romantikus nagyoperettjét tűzte műsorra. A keddi népművelési előadás jegyei megkaphatók a színház titkári irodájában Tanay K. Eml főtitkárnál (I. em. 5. ajtó). A népművelési esték állandóan táblás házakat vonzanak, azért jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Hétfőn, 29-én délután 3 órákor a Csikós, Szigligeti Ede népszínműve ifjúsági előadásban.

Őszinte magyarság

UTOLSÓ PILLANAT A BELVÁROSI MOZGÓBAN

A Belvárosi mozi Puskin *Párbaj* című elbeszélésének filmváltozatát mutatta be szerdán, *Utolsó pillanat* címmel. A darab, mely az olasz filmgéppel remeke megörzi, sőt fokozza a nagy orosz költő elbeszélésének lélekzetteláító izgalmasságát, jellemző erejét és megerőltettségét a helyzetek festésében. A cári Oroszország előkelő világában játszódó szerelmi történet különösen a nagy érzés kialakulásának finoman erőedő árnyalataival s a feltékenységben tudatosult szerelem vézes szenvedélyességének megjelenítésével a legszebb, legérdekesebb és legmeghatóbb filmek közé emeli az Utolsó pillanatot. A darabban két kimagasló képességű olasz művész és egy rendkívüli bájos fiatal színész játssza a főszerepeket s külön érdeme a filmnek a jelenetelés fordulatosága, a képek festői szépsége és a rendezés, amely mindvégig állíós.

RÁDIÓ

SZOMBAT, MÁRCIUS 27. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Rádiózenekar.
- 11.15 Pusztai Sándor énekel. Zongorán kíséri Földes László.
- 11.40 A Közellátásügyi Minisztérium rádióelőadása.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Légierők fuvózenekara.
- 15.15 Könnyű muzsika.
- 16.00 Kerekjártó Béla dr előadása.
- 17.00 Utry Anna és Szántó Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara.
- 17.45 Deér József dr előadása.
- 18.05 Hangképek innen-onnan.
- 18.30 Dohnányi Ernő zongorázik
- 19.05 Vidám, zenés hétvégé.
- 21.00 Nagy Izabella csevegése
- 21.10 Könnyű dalok.
- 22.15 Melles Béla-zenekar.
- 23.15 Csárdások.
- 23.30 Táncczámok zongorán.

Budapest II.

- 18.00 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 18.30 A vén gazember. Színháték.

SPORT

Győzött a Helyőrségi válogatott az NMK-Törökvs felett

Helyőrségi válogatott — NMK-Törökvs 5:2 (2:1)

Igazi, szép tavaszi futballidő várta tegnap délután az Erzsébet-ligeti pályán Nagyvárad sportközösségét. A pompás időhöz megfelelő élvezetes műsorral is gondoskodtak. Két mérkőzés került lebonyolításra. Először a debreceni játékosok mérték össze erejüket a helyiekkel, utána pedig a Helyőrségi válogatott vívott jótékony célú barátságos mérkőzést az NMK-Törökvs együttesével.

Vékony játékevezető sipjelére a következőképpen állnak fel a csapatok: **Helyőrségi válogatott:** Balogh — Bodoki, Szegedi — Renge, Melán, Bäder — Kovács II, Papp K., Szilágyi, Rácz, Lunkán.

NMK-Törökvs: Nyisztor — Roeska, Brindás — Bakucz, Czell, Nagy L. — Góznér, Szilágyi, Román, Papp S., Turkus.

Mezőnyjátékkal tapogatóznak a csapatok a játék elején. Kiemelkedőbb csemény Kovács II föléllövése. A válogatott főlénye azonban mindjobban kezd kidomborodni. Gyorsabbak, nagyobb akarással játszanak és ez meg is hozza a 10. percben az eredményt.

Lunkán lerohan a balszélen és szép beadását Szilágyi védhetetlenül a balsarokba fejeli. 1:0.

A 21. percben ismét Szilágyi eredményes. Hátulról kap labdát, tisztára játessa magát és szép gólt lő. 2:0.

A második gól felrázza a Törökvs-t és veszélyes támadást vezet a jobbszárny. Góznér szép beadásából Szilágyi nagyot lő, de Balogh a helyén van. A Töri támadások két sarkot is eredményeznek egymásután, de biztosan hárit a helyőrségi védelem.

A 43. percben végre eredményt hoz a Töri támadás. Góznér lefut, lövését a kapus Szilágyi elé üti és az őszszekítő védhetetlenül bevágja. 2:1.

Törökvs támadásokkal ér véget az első félidő.

A válogatott támadásával indul a II. félidő, de később a Törökvs is feljön, sarkot is erőszakol ki eredménytelenül. Egy lövést Balogh véd, egy másik meg fölé megy és már újra a katonák támadnak eredményesen.

A 38. percben Szilágyi balról kap labdát, lövése kapufáról pattan vissza, de másodsor már jobban céloz és 3:1-re javít.

A 25. percben Góznert szögletre szerelik. Majd Lunkán fut le és kapusba lő.

A 27. percben a II. félidőben jobbat védett játszó Kovács II összefut Góznérrel a 16-oson belül. a játékevezető túl szigorúan 11-est ítél a Helyőrség ellen. Ügylátszik még a Törökvs sem írja alá a büntetőt, mert mellérugják.

A Helyőrség ismét nagy nyomást gyakorol. Nagy a kavargás a Töri kapuja előtt, de kapusba lőnek.

Változatos játék következik Góznér szabadrugását szögletre mentik. Majd Papp K. beadását Szilágyi fölvágja. Utána Góznér vág tiszta helyzetből fölé.

A 30. percben Rácz hátulról kap jó labdát és szép gólt rug. 4:1.

Egy perc mulva a Törökvs szabadrugáshoz jut a 16-os tájáról, melyből Román hatalmas dugót ragaszt Balogh hálójába. 4:2.

A 38. percben Kovács II felszabadító rugását Rácz elcsipi és védhetetlen gólt rug belőle és ezzel a végeredményt be is állította. 5:2. Változatos mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

Szögletarány 5:3 a Törökvs javára. Igen élvezetes és izgalmas mérkőzésnek voltunk a szemtanúi. Különösen feltűnt, hogy a góloknak nagyrésze szépen felépített ötletes csatárjátékból született s annyi sok egészséges lövést láttunk, hogy becsületére vált volna egy bajnoki mérkőzésnek is.

A Helyőrségi válogatott jobb erőlétével tudta a maga javára billenteni az eredményt. Helyenként NB I-nívón mozgott a játék. Védelme jól állt a lábán. A fedezetsora pedig kifogástalanul látta el feladatát.

Férfiruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNAR

használt ruha üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban.)
Hívásra hához jövök.

Mindenki idejében biztosítson magának jó helyet a NAC-KAC mérkőzésre

A tavaszi forduló bajnoki mérkőzései hétről-hétre izgalmasabbá válnak s mind nagyobb nézőtömeget mozgatnak meg. Ezzel kapcsolatosan a jegyvásárlásokkal is fokozódik a nehézség, mert a szűkre szabott Erzsébet-ligeti lelátón csak korlátozott mennyiségben kapható megfelelő ké-

nyelmes nézőhely. Eppen ezért a rendezőség is felhívja az érdeklődőket, hogy helyeiket az elővételi pénztárnál idejében biztosítsák, mert a tapasztalatok szerint a mérkőzés napján, a helyszínen már nem biztosíthatnak senki számára jobb helyet.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei: Péntektől: Nők harca

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Magyar-Német Bajtársi Esten Rókk Marika betegsége miatt nem tud fellépni. Helyette Symo Margit, az ismert magyar származású német filmsztár lép fel. Akiik már előre megváltották jegyeiket és a fenti ok miatt jegyeiket vissza akarják váltani, úgy a Tűzharcos Szövetségnek, mint a színházi pénztárnál visszaválthatják jegyeiket. — A nagyvárad Tűzharcos Szövetség.

Nők harca, a Vigszínház óriási sikerű énekes vígjáték újdonsága pénteken este premier bérletben kerül színre. Főszereplők: Hotty Éva, Kemény Gizi, Szabó Ernő és Bakay Lajos. Rengeteg humor és vidámság, finom, hangulatos muzsika. Szombaton A-bérlet, vasárnap este bérletszűnet.

A bolond Asvayné szombaton délután filléres helyárrakkal kerül színre 26-odszor az idényben.

Vén diófa vasárnap délután olesó helyárrakkal van műsoron.

Magyar-Német Bajtársi Est hétfőn este fél 7 órakor a nagyvárad Tűzharcos Szövetség rendezésében. Felépnek: Ottubay Melinda, Háromy Imre, Rácz Vali, Brada Rezső, Simó Marit Freu Rudolf, Herbert Ernst Gröh, Jupp Hussels. A magyar szá-

mokat Szabó Ernő konferálja. Az előadást a berlini és a budapesti rádió is közvetíti. Felemelt helyárak. Jegyek a Magyar-Olasz Bankban és a pénztárnál kaphatók.

Tolnay Klári március 31-én a Tűzvészben, április 1-én és 2-án a Francia szobalányban vendégszerepel a színházban. Felemelt helyárak. Mindhárom előadás bérletszűnetben. A megrendelt jegyeket kérjük sürgősen kiváltani.

Kedden este háromnegyed 7 órai kezdettel az Éva című világhíres Lehár operett kerül színre a Népművelési Előadás sorozatban tekintettel a bétfői Magyar-Német Bajtársi Estre. Jegyek már kaphatók d. e. 10-től 1 óráig a színházi titkári irodában.

Hétfőn délután a tanuló ifjúság részére 3 órai kezdettel Szigligeti Ede örökbeesü népsziműve „A csikós” kerül színre, tekintettel arra, hogy nagyon sokan a tanuló ifjúság közül jegy nélkül maradtak a legutóbbi ifjúsági előadásokon. Jegyek igényelhetők a tantestületek részére d. e. 10-1 óráig a színház titkári irodában, I. em. 5. szám.

Tolnay Klári — tekintettel a nagy érdeklődésre — meghozta azt az eldöztatot, hogy a Francia szobalányban pénteken — április 2-én — is eljász-

Nem hozott meglepetést a Magyar Kupa középdöntő

A Ferencváros, Ujpest, SaBTC és Csepeli MOVE kerütek az elődöntőbe

A Magyar Kupáért való harc elkezdett az utolsóelőtti állomásához. Tegnap még nyolc csapat között folyt a harc s legközelebb már csak a most győztesen kikerülő négy csapat kerül az elődöntőbe, hogy végül is kettő maradjon a porondon eldönteni, hogy kit illet a Magyar Kupa győzteség gyönyörű címe.

A tegnapi küzdelem az alábbiak szerint végződött:

Ferencváros — BESZKÁRT
3:0 (1:0).

A 21. percben Toldi lő gólt, majd szünet után a 31. percben Sipos és a 39. percben ismét Toldi ér el eredményt. A Ferencváros jutott tovább.

Hatvani VSE — Csepeli MOVE
3:3 (3:0).

Ujpest — Szeged 2:1 (2:1).
SaBTC — Komáromi AC 7:0 (2:0)

szá nagy és fárasztó szerepét. Jegyek már válthatók erre az előadásra is.

HETI MŰSOR:

Pénteken este: Nők harca — premier-bérlet.

Szombaton délután: A bolond Asvayné.

Szombaton este: Nők harca — A-bérlet.

Vasárnap délután: Vén diófa.

Vasárnap este: Nők harca.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő ülőkádat megvételre keresek. Címét ár megjelölés-sel a kiadóba kérek. 413

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Eladó jó erős motorbicikli jutányos áron. Értekezni Attila-utca 36. 423

Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cim a kiadóban. 423

Zsirus S. J.: Jézus élete — kötve — teljesen új állapotban eladó. Cim a kiadóban. 440

Tangóharmonika 120 Bassus, 2 váltós eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 452

Jó állapotban levő hármass ablak eladó. Akadémia-u. 8. 475

Ebédülő butor eladó. Csengeri-u. 39. 451

Eladó perszaszönyeg szövészek 1.60x3 m. méretű. Franklin-u. 11. Krecz. 478

Egy új festett hálószoba butor eladó. Hegyesi Márton-utca 4. 481

Belgaóriás tenyészállatot veszek vagy cserélek angolára. Lahner György-u. 19. szám. 479

Ingatlan

Dorongos oldalon 2 magyar holdas szőlőmel rajta levő 2 szobás ur lakással eladom. Kizárólagos megbízottam Jelinek ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 485

Allást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Magas százalékkal könyvügynököt keresek. Cim a kiadóban. 442

Keresztény 3-4 középiskolát végzett leányt felveszek. Ajánlkozásokat „Megbízható” jellegre kiadóba kérek. 484

Érettségizett tisztviselőket, kik önálló munkakörben diszponálni tudnak, keres itteni nagyobb iparvállalat. Sajátkezűleg irt ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Öskereztény gyakorlat munkaeo” jellegre a kiadóba küldendők. 483

Mindenes főzőnőt azonnalra keres magános férfi. Cim: Nogáll-u. 4. sz. üzletben. 482

Fiatl műszerész, vagy lakatos segédet és tanuló felveszek. Mocsary irigepes, Rákóczi-ut. 480

Különléle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű fergék irtását 38 evi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

KIADOTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76. és felelőszerkesztő

Dr. Paál Árpád

Felolós kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgőgepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.